

7- Sahih hadisler sadece Buhârî ve Müslim’de mi var?

Bazen bir meselede bir hadisi delil getirdiğinizde karşınızdaki şöyle diyor:

— Bu hadis Buhârî ve Müslim’de yok.

Sanki sahih hadisler sadece bu iki eserde varmış ve başka bir hadis kitabı yokmuş gibi böyle diyorlar. Onların bu sözlerine karşı şu meseleyi izah etmeliyiz:

— Sahih hadisler sadece Buhârî ve Müslim’de mi var? Diğer hadis kitapları kaynak değil midir?

Tarihte hiçbir âlim, “Buhârî ve Müslim dışında sahih hadis yoktur. Bütün sahihler Buhârî’de ve Müslim’de toplanmıştır.” gibi bir söz söylememiştir. Şimdi meseleyi rakamsal olarak ispat edelim:

İmam Buhârî Sahih’inde sadece yedi bin küsur hadis nakletmiştir. Bu yedi bin küsur hadisi 600 bin hadis içinden seçmiştir.

İbni Hacer ve İmam Süyûtî Hazretleri, İmam Buhârî’nin Sahih’i hakkında der ki:

— Kitabının hacmini büyütmemek için terk ettiği sahihler aldıklarından çok daha fazladır.

Demek, İmam Buhârî’nin bildiği sahih hadisler eserinde yazdığı yedi bin küsur hadisten ibaret değildir.

Yine İmam Müslim kendi Sahih’i hakkında der ki:

— Ben bu kitapta nazarımda sahih olan bütün hadisleri toplamadım. Sadece sıhhatinde icma olanları topladım.

İmam Kevserî bu sözde geçen icmanın, İmam Müslim’in hadis aldığı hocalarının icması olduğunu söyler.

İmam Müslim’in bu sözünden anlıyoruz ki onun nazarında sahih olan daha pek çok hadis var. Bu hadisler eserinin dışında kalmıştır. O eserine sadece hocalarının sahih olduğu konusunda ittifak ettiği hadisleri kaydetmiştir.

Bütün bu izahlarla şunu anlatmak istiyoruz: Sahih hadisler sadece Buhârî ve Müslim’de geçenlerle kayıtlı değildir. Bu iki imam dahi sahih bildikleri hadislerin çok azını eserlerinde kaydetmiştir.

Demek, illaki bir hadisin Buhârî veya Müslim’de geçmesi gerekmiyor. Hadis âlimlerinin sahih kabul ettiği bir hadisi -hangi hadis kitabında geçerse geçsin- biz de sahih kabul ederiz. Bir

hadisin sıhhati hususundaki söz muhaddislere aittir. Bize düşen icmaya uymaktır.

Bu nedenle, sadece Buhârî ve Müslim’de yer alan hadisler gibi; diğer hadis kitaplarındaki sahih hadisler de kaynak olarak kabul edilir. Hadisin sıhhatini belirlemek muhaddislerin işi olup, hangi kitapta yer alırsa alsın, hadis alimleri tarafından sahih kabul edilen hadisler geçerli kabul edilir.

Hadis ilmi, Peygamber Efendimiz’in (a.s.m.) sözlerini, fiillerini nesilden nesile güvenle taşımak ve sahih olanı sahih olmayandan ayırmak için titizlikle geliştirilmiş bir yöntemdir. Sahiptir. Yeryüzünde hiçbir insanın bu derece titizlikle kayda geçirilmemiş ve incelenmemiştir. Peygamber Efendimiz’in (a.s.m.) sözleri, yalnızca basit bir aktarım değil, dinin yaşanmasında ve anlaşılmasında kilit bir rol oynadığı için büyük bir hassasiyetle korunmuştur.

Hadis ilmi, insanlık tarihinde başka hiçbir kişiye veya olaya gösterilmeyen bir titizlikle yürütülmüş, hadis ravileri büyük bir dikkatle araştırılmış ve onların güvenilirliği incelenmiştir. Dünyanın en büyük tarihi kaynakları ve tarih ilmi dahi bu ilmin yanında adeta güneşin yanında lamba gibi kalır. Tarihçiler, herhangi bir olay veya şahıs hakkında kaynaklara başvururken, bu derece detaylı bir raviler zinciri, doğrulama ve çapraz kontrol mekanizması bulamazlar. Oysa hadis ilmi, her rivayeti, aktaranların kişiliklerini, hafızalarını ve doğruluklarını dahi inceleyerek ele alır. Bu yüzden hadis ilmi, yalnızca İslam’ın değil, dünya tarihinin en güvenilir ilim dallarından biridir.

Peygamber Efendimiz’in (a.s.m.) sözleri ve fiilleri, yalnızca o dönemde yaşayan sahabeler için değil, tüm zamanlar için yol gösterici olmuştur. Bu yüzden, hadis ilmi, yalnızca dini bir miras değil, aynı zamanda insanlık tarihine ışık tutan eşsiz bir hazinedir.

Bu nedenle, hadis ilmini ve metodolojisini bilmeyenlerin bu alanda fikir beyan etmesi, son derece yanlıştır. Bu ilmi bilmeden hadisler hakkında yorum yapmak, İslam’a zarar vermek, zihinleri bulandırmak ve yanlış kanaatlerin yayılmasına çalışmak ve zemin hazırlamak içindir. Bu ilme vakıf olmayanların, sanki basit bir bilgi kaynağıymış gibi hadisler üzerinde tartışmaya girmesi İslam’a hizmet filan değil, zarar vermek içindir. Hadis inkârcılığına ya da bu ilmi küçümsemeye yönelik gayretler, geçmişte büyük alimlerin titiz çalışmalarıyla elde edilen mirasa gölge düşürme çabalarıdır ve İslam’a hizmet etmek bir yana, bu dine hıyanet anlamına gelir. Hadis ilmi, dinin doğru anlaşılması İslam’ın özünün bozulmadan günümüze kadar ulaşması için Allah’ın bir rahmetidir ve bu ilmin kıymeti her Müslüman tarafından takdir edilmelidir. Bundan ancak ve ancak İslam düşmanları rahatsız olur. Hadislerin ve bu ilmin önemini küçümseyenler veya bu konuda bilgisizce konuşanlar, İslam düşmanlarının amaçlarına hizmet etmiş olurlar. Zira İslam’ın özüne yönelik en büyük saldırılar, bu ilmin zayıflatılmasına ve hadislerin güvenilirliğinin sorgulanmasına dayanır.